

The Impact of Cultural, Social, and Economic Capital on Women's Sense of Security (A Case Study of Women Aged 18 and Above in Hamadan Province)

Received: 20, August , 2025

Accepted: 04, November , 2025

Article type: Research Article

PP: 57-88

DOI:

[10.22034/entezam.2025.1281612.2667](https://doi.org/10.22034/entezam.2025.1281612.2667)

Saeed Goudarzi

Assistant Professor, Department of Sociology, Payame Noor University, Tehran, Iran (Corresponding Author).
sgoodarzi1355@yahoo.com

Nooroddin Allahdadi

Assistant Professor, Department of Sociology, Payame Noor University, Tehran, Iran. Email:
nalahdadi@pnu.ac.ir

Abstract

Background and Objective: Today, ensuring citizens' sense of security—particularly that of women—is one of society's fundamental priorities. Women make up half of the population, and their sense of security plays a vital role in achieving social goals and progress. This underscores the necessity of research in this field. Accordingly, the present study aims to examine the effects of cultural, social, and economic capital on women's sense of security in Hamadan Province.

Method: This study is applied in terms of purpose and correlational in terms of methodology. The statistical population included all women aged 18 and above in Hamadan Province. Using Cochran's formula, a sample size of 384 individuals was determined and selected through multistage cluster sampling. Data were collected using a researcher-made questionnaire whose reliability and validity were confirmed through Cronbach's alpha and expert judgment, respectively. Data analysis was performed using Pearson correlation, paired sample t-test, one-way ANOVA, and multiple regression analysis.

Findings: The mean score of women's sense of security was 2.78, and their mean level of capital was 3 on a scale from 1 to 5. The analyses indicated that women's economic, cultural, and social capital significantly affected their sense of security. Multiple regression results showed that the variables included in the regression equation explained 42% of the variance in the sense of security variable.

Results: Women with higher levels of effective social relationships and participation, greater cultural awareness, and better economic conditions experience a stronger sense of security in society. In other words, the sense of security depends not only on environmental conditions and the incidence of crime but also on women's intangible forms of capital. Therefore, sound social and cultural policies aimed at strengthening and developing social, cultural, and economic capital can have a significant, decisive, and lasting impact on enhancing women's security.

Keywords: Sense of security, Cultural capital, Social capital, Economic capital.

Citation(APA): Goudarzi, Saeed, & Allahdadi, Nooroddin (2025). The Impact of Cultural, Social, and Economic Capital on Women's Sense of Security (A Case Study of Women Aged 18 and Above in Hamadan Province). *Journal of Social Order*, 17(2), 57-88.

Doi: [10.22034/entezam.2025.1281612.2667](https://doi.org/10.22034/entezam.2025.1281612.2667)

بررسی تأثیر سرمایه‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی بر احساس امنیت زنان (مطالعه موردی: زنان بالای ۱۸ سال استان همدان)

چکیده

زمینه و هدف: امروزه یکی از اولویت‌های اساسی جوامع، تأمین احساس امنیت مردم، به‌ویژه زنان است. زنان نیمی از جامعه را تشکیل داده و نقش حیاتی احساس امنیت آنان در پیشبرد اهداف و تعالی جامعه، ضرورت پژوهش در این زمینه را آشکار می‌نماید. بر این اساس، هدف پژوهش حاضر، بررسی تأثیر سرمایه‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی بر احساس امنیت زنان در استان همدان بود.

روش: پژوهش حاضر از منظر هدف، کاربردی و به لحاظ شیوه اجرا، از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش را زنان بالای ۱۸ سال استان همدان تشکیل داده‌اند. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۳۸۴ نفر تعیین و با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای از بین جامعه آماری انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه محقق‌ساخته است که پایایی و روایی آن، به ترتیب با آلفای کرونباخ و استفاده از نظر داوران تأیید شده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی پیرسون، آزمون تی با نمونه‌های وابسته، تحلیل واریانس یک‌طرفه و تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شد.

یافته‌ها: میانگین احساس امنیت زنان ۲/۷۸ و میانگین سرمایه آنها ۳ از دامنه ۱ تا ۵ بود. تحلیل‌ها حاکی از آن است که میزان سرمایه اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی زنان بر احساس امنیت آنها تأثیر دارد. نتایج رگرسیون چندگانه نیز بیانگر آن است که متغیرهای وارد شده به معادله رگرسیون چندگانه، ۴۲ درصد از واریانس متغیر احساس امنیت را تبیین کردند.

نتیجه‌گیری: زنانی که از سطح بالاتری از روابط و مشارکت اجتماعی مؤثر، آگاهی فرهنگی و وضعیت اقتصادی مناسب برخوردارند، احساس امنیت بیشتری را در جامعه تجربه می‌کنند. به بیان دیگر، احساس امنیت نه تنها به شرایط محیطی و میزان وقوع جرایم وابسته است، بلکه به سرمایه‌های ناملموس زنان نیز مرتبط است. بنابراین سیاست‌گذاری‌های صحیح اجتماعی و فرهنگی در راستای تقویت و توسعه سرمایه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی نقشی اثرگذار، تعیین‌کننده و پایدار بر افزایش امنیت زنان خواهد داشت.

کلیدواژه‌ها: احساس امنیت، سرمایه فرهنگی، سرمایه اجتماعی و سرمایه اقتصادی.

دریافت: ۱۴۰۴/۰۵/۳۰

پذیرش: ۱۴۰۴/۰۸/۱۴

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

صص: ۵۷-۸۸

شناسه دیجیتال (DOI):

[10.22034/entezam.2025.1281612.2667](https://doi.org/10.22034/entezam.2025.1281612.2667)

سعید گودرزی

استادیار گروه جامعه‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. (نویسنده مسئول).

sgoodarzi1355@yahoo.com

نورالدین اله‌دادی

استادیار گروه جامعه‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

nalahdadi@pnu.ac.ir

استناد (APA): گودرزی، سعید، و اله‌دادی، نورالدین (۱۴۰۴). بررسی تأثیر سرمایه‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی بر احساس امنیت زنان (مطالعه موردی: زنان بالای ۱۸ سال استان همدان). نشریه علمی انتظام اجتماعی، ۱۷(۲)، ۵۷-۸۸.
شناسه دیجیتال: [10.22034/entezam.2025.1281612.2667](https://doi.org/10.22034/entezam.2025.1281612.2667)

مفهوم سرمایه برای اولین بار به‌طور رسمی در کارهای مارکس و در مفاهیمی چون ارزش افزوده متجلی شد (عباس‌زاده و همکاران: ۱۳۹۱). اما از نیمه دوم قرن بیستم، نظریه‌های سرمایه فقط محدود به بعد اقتصادی نشد و جامعه‌شناسانی چون کلمن^۱ و پاتنام^۲ از سرمایه اجتماعی و بورديو^۳ از سرمایه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و نمادین بحث کردند. سرمایه اقتصادی از دید بورديو مستقیماً قابل تبدیل به پول است و با پول، میزان دارایی و اموال قابل سنجش و اندازه‌گیری است. سرمایه فرهنگی مرتبط با تحصیلات، مدارج علمی، تخصص‌ها، مهارت‌ها و غیره می‌باشد. سرمایه اجتماعی شامل شبکه ارتباط اجتماعی و دامنه اشخاص، گروه‌ها یا اجتماع‌های مرتبط با اشخاص است و سرمایه نمادین نیز به اعتبار، منزلت و افتخارات کسب شده افراد در جامعه اشاره دارد. بورديو بر قابلیت تبدیل انواع سرمایه تأکید دارد و معتقد است این شکل‌های سرمایه ضمن آن‌که با یکدیگر ارتباط دارند، به یکدیگر نیز تبدیل‌پذیر هستند (لوین^۴، ۲۰۱۵). بورديو جامعه را مجموعه‌ای از میدان‌های^۵ اجتماعی می‌داند. از دیدگاه وی، میدان، فضا یا پهنه اجتماعی محدودی است که عاملان اجتماعی با توجه به حجم و ترکیب سرمایه‌هایشان، در جایگاه‌های متفاوتی از این فضا قرار می‌گیرند. به‌طوری‌که افراد دارای وزن و ترکیب سرمایه بیشتر، در جایگاه‌های بالاتری قرار می‌گیرند. عاملان این جایگاه‌ها در اثر فرایند جامعه‌پذیری و تحت تأثیر ویژگی‌های جایگاه‌های اجتماعی، دارای ترجیح‌ها، سلیقه، ادراک، نگرش، احساساتی می‌شوند که در نهایت سبب شکل‌گیری عادت‌واره (هیتاس)^۶ آنها می‌شود. عاملان اجتماعی از طریق عادت‌واره و مؤلفه‌های آن، به جهان نگاه می‌کنند و بر اساس آن جهان و پدیده‌های اجتماعی را درک کرده و به کنش می‌پردازند. حاصل دیالکتیک میدان و عادت‌واره، کنش افراد است.

-
1. James Samuel Coleman
 2. Putnam
 3. Bourdieu
 4. Leven
 5. Fields
 6. Habitus

میزان برخورداری از انواع سرمایه^۱ یکی از عوامل تأثیرگذار بر احساس امنیت است و آنهایی که سرمایه بیشتری دارند، احساس امنیت بیشتری می‌کنند. امنیت به مفهوم در امان بودن، ایمنی، اطمینان و رهایی نسبی از تهدید است. امنیت دارای دو وجه سلبی و ایجابی است. وجه سلبی امنیت معطوف به نبود خطر و مقابله با خطراتی است که بقای زندگی را تهدید می‌کند. اما، وجه ایجابی با فرض بقا و ادامه حیات، به کیفیت زندگی، نوع و سطح برخورداری در زندگی توجه دارد. از سویی دیگر امنیت دارای دو بُعد عینی و درونی یا ذهنی (احساس امنیت) است.

از جمله موضوعاتی که در سال‌های اخیر مورد توجه محافل علمی و تحقیقاتی قرار گرفته، بحث امنیت است، زیرا امنیت و از آن مهم‌تر احساس امنیت^۲، نقش فراوانی در تهدید یا تقویت زیرساخت‌های پیشرفت یک اجتماع دارد. احساس امنیت، پدیده‌ای روانشناختی و اجتماعی است که از تجربه‌های مستقیم و غیرمستقیم افراد از اوضاع اجتماعی‌شان تأثیر می‌پذیرد (نازک‌تبار و ابراهیمی‌کیایی، ۱۴۰۱: ۳۳۲). زنان نیمی از جامعه را تشکیل می‌دهند و حضور آنها در محیط‌های عمومی به‌واسطه تغییرات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی افزایش زیادی یافته است. یکی از عوامل تعیین‌کننده در افزایش حضور زنان، وجود مؤلفه امنیت و به‌ویژه احساس امنیت می‌باشد (صالحی و حسینی، ۱۴۰۰: ۲۰۹). احساس امنیت در گروه‌های مختلف اجتماعی حد و گستره متفاوتی دارد. زنان به دلیل وجود تبعیض‌های جنسیتی که در جامعه نسبت به آنها وجود دارد، بیشتر در معرض احساس ناامنی قرار دارند (میرکتولی و همکاران، ۱۴۰۲: ۱۹۷). بنابراین، تحقیق در مورد عوامل تأثیرگذار بر احساس امنیت زنان ضرورتی مضاعف دارد. حال با توجه به اهمیت و ضرورت موضوع، در این پژوهش به بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی بر احساس امنیت زنان استان همدان پرداخته خواهد شد. با توجه به هدف تعیین شده، پژوهش حاضر به دنبال پاسخ به این سؤال است که آیا انواع سرمایه‌های

1. Capital
2. Feeling of Security

فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی زنان بر میزان احساس امنیت آنها تأثیر دارد؟ در صورت وجود تأثیر، کدامیک از انواع سرمایه، تأثیر بیشتری بر احساس امنیت زنان دارد؟

پیشینه

قربانی پارام (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان «نقش سرمایه فرهنگی در احساس امنیت حاشیه‌نشینان (مورد مطالعه: فضاهاى معماری شهر کرمان)» نشان داده احساس امنیت در بین شهروندان کرمان در سطح متوسطی قرار دارد. همچنین از بین چهار بعد احساس امنیت، امنیت جانی و شغلی در سطح پایین و امنیت عاطفی در سطح متوسط و همچنین امنیت مالی شهروندان در سطح بالایی قرار داشته است. در نهایت می‌توان این‌گونه بیان کرد که احساس امنیت در بین شهروندان متوسط بوده است. همچنین نتایج حاکی از وجود رابطه معنادار بین سرمایه فرهنگی تجسم‌یافته با امنیت جانی، مالی و شغلی و رابطه معنادار بین متغیر سرمایه فرهنگی عینیت‌یافته و بعد امنیت مالی و شغلی بود. اما، براساس یافته‌های پژوهش رابطه‌ای بین سرمایه فرهنگی عینیت‌یافته با امنیت جانی و عاطفی وجود نداشته است. علاوه بر آن نتایج نشان داد که سرمایه فرهنگی نهادینه شده اثری بر میزان احساس امنیت شهروندان نداشته است.

نازک‌تبار و ابراهیمی‌کیایی (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان «تأثیر مؤلفه‌های سرمایه فرهنگی بر احساس امنیت اجتماعی زنان (مطالعه موردی: زنان ۲۰ تا ۵۰ ساله ساکن شهر ساری)» نشان دادند که بین سرمایه فرهنگی نهادینه، سرمایه فرهنگی عینیت‌یافته و سرمایه فرهنگی تجسم‌یافته با احساس امنیت اجتماعی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.

گنجی جامه‌شورانی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهش خود با عنوان «بررسی رابطه بین سرمایه فرهنگی و احساس امنیت اجتماعی در بین ساکنین شرق استان گلستان» نشان دادند که رابطه آماری معناداری بین سرمایه فرهنگی و احساس امنیت اجتماعی وجود دارد. همچنین مؤلفه‌های سرمایه فرهنگی

تجسم‌یافته، عینیت‌یافته و نهادینه شده همبستگی معناداری را با احساس امنیت اجتماعی داشته‌اند.

گودرزی و اله‌دادی (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان «عوامل مرتبط با احساس امنیت با تأکید بر احساس نابرابری» نشان داده‌اند که متغیرهای احساس نابرابری، میزان دینداری، سرمایه اجتماعی، نوع نگرش به عملکرد پلیس، میزان استفاده از وسایل ارتباط جمعی، وضعیت تأهل، جنس، سن و تحصیلات با احساس امنیت رابطه داشته‌اند. در نتایج رگرسیون چندگانه نیز فقط متغیرهای مستقل احساس نابرابری، سرمایه اجتماعی، نوع نگرش به عملکرد پلیس، وضعیت تأهل، میزان استفاده از وسایل ارتباط جمعی و تحصیلات در معادله رگرسیون باقی مانده‌اند و جمعاً $0/54$ از واریانس احساس امنیت را تبیین کرده‌اند.

ذوالفقاری (۱۳۹۸) در پژوهش خود با عنوان «فراتحلیل جامعه‌شناختی رابطه سرمایه اجتماعی و امنیت اجتماعی» نشان داد که بین الگوی هنجاری (همنوایی با هنجار اجتماعی، بی‌نظمی اجتماعی، رفتار پرخطر)، الگوی سرمایه‌ای (شبکه روابط اجتماعی، اعتماد اجتماعی، مشارکت اجتماعی، انسجام اجتماعی، یاریگری اجتماعی، بی‌توجهی جمعی، اثربخشی جمعی)، الگوی کنترلی (جامعه‌پذیری، کارایی و عملکرد اجتماعی پلیس، کنترل اجتماعی)، الگوی روانی (آگاهی از میزان جرایم اجتماعی، رضایت شغلی، آگاهی اجتماعی)، الگوی مکانی (تعلق اجتماعی، بی‌ثباتی سکونتی، بی‌نظمی فیزیکی) و الگوی زمینه‌ای (سن، پایگاه طبقاتی، وضع تأهل و جنس) با امنیت اجتماعی رابطه معناداری وجود داشته است. متغیرهای پژوهش $0/70$ از احساس امنیت اجتماعی را تبیین نموده‌اند.

عباسی‌اسفنجر و رازقی‌لمه (۱۳۹۷) در پژوهشی به بررسی «تأثیر سرمایه فرهنگی بر احساس امنیت شهروندان شهرستان‌های استان مازندران» پرداخته‌اند. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داده است که متغیر سرمایه فرهنگی عینیت‌یافته و متغیر سرمایه فرهنگی تجسم‌یافته به ترتیب، بیشترین و کمترین تأثیر را بر متغیر احساس امنیت داشته‌اند.

نتایج پژوهش گونزالس^۱ و همکاران (۲۰۲۱) درخصوص ناامنی ذهنی و عینی در شهرهای کشور اسپانیا نشان داده که رابطه مستقیمی بین برخی عوامل اجتماعی مانند میزان رفاه، نرخ جرم و جنایت و بیکاری با ناامنی ذهنی و عینی وجود دارد.

نتایج پژوهش اسپادارو^۲ و همکاران (۲۰۲۰) که درخصوص آثار اعتماد، به‌عنوان یکی از ابعاد سرمایه اجتماعی بر افزایش احساس امنیت اجتماعی انجام گرفته، نشان داده که افزایش سطح اعتماد در افزایش سطح احساس امنیت تأثیرگذار است. نتایج بیانگر آن بوده که اعتماد نهادی به‌طور غیرمستقیم بر اعتماد بین غریبه‌های غیرمرتبط و افزایش احساس امنیت افراد تأثیر می‌گذارد. در مجموع، یافته‌ها نشان داده وقتی مؤسسات مورد اعتماد قرار می‌گیرند، احساس امنیت را افزایش می‌دهند و در نتیجه اعتماد بین‌فردی را در بین غریبه‌ها ترویج می‌کنند.

لاچوفسکی و همکاران^۳ (۲۰۲۴) در پژوهشی با عنوان «احساس امنیت اوکراینی‌ها و بلاروسی‌های در حال تحصیل در لهستان» به بررسی میزان احساس امنیت دانشجویان اوکراینی و بلاروسی که در لوبلین لهستان تحصیل می‌کنند، پرداخته‌اند. تعداد نمونه‌ها ۴۰۳ نفر از دانشجویان دانشگاه‌های لوبلین بوده‌اند. نتایج نشان داده همه دانشجویان (چه لهستانی و چه خارجی)، احساس امنیت در لهستان (۴/۱۴ از ۵) و لوبلین (۳/۹۶ از ۵) را در سطحی بالا ارزیابی کرده‌اند. میانگین احساس امنیت دانشجویان در روز (۴/۲۳) بیشتر از شب (۳/۳۸) بوده است. همچنین نتایج به دست آمده نشان داده که احساس امنیت دانشجویان اوکراینی و بلاروسی، مشابه دانشجویان لهستانی و حتی در برخی جنبه‌ها بهتر بوده است. دانشجویان لهستانی بیشتر از سرقت، تجاوز و تصادف با خودرو و دانشجویان اوکراینی بیشتر از آزار کلامی می‌ترسیدند. میزان کلی ترس از تهدیدها (از جمله سرقت، آزار، تصادف، تجاوز و...) در کل پایین بوده

1. González

2. Spadaro

3. Lachowski et al

است (میانگین حدود ۲/۱ از ۵). همچنین پیش‌بینی‌کننده‌های مؤثر بر احساس ناامنی دانشجویان سن، جنسیت و وضعیت مالی آنها بوده است.

استفانسکی^۱ (۲۰۲۴) در پژوهشی با عنوان «عوامل تعیین‌کننده احساس امنیت در جامعه محلی» به دنبال آن بوده که نشان دهد چگونه ابعاد مختلف روانی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و غیره در شکل‌گیری احساس امنیت شهروندان نقش دارند و چگونه می‌توان از این شناخت برای ارتقای کیفیت زندگی و سیاست‌گذاری محلی استفاده کرد. محقق به این نتایج دست یافته است احساس امنیت مفهومی ذهنی و چندبعدی است که مفهوم احساس امنیت، هم به احساس ذهنی امنیت فردی و هم به امنیت اجتماعی اشاره دارد و افراد با احساس امنیت بالاتر اعتمادبه‌نفس، پایداری و مشارکت اجتماعی بیشتری دارند و در پیشرفت جامعه نقش فعال‌تری ایفا می‌کنند. همچنین عوامل بیرونی مانند فرهنگ، دین، ثروت و نظام سیاسی کشور نیز بر سطح احساس امنیت اثرگذارند.

مرور پژوهش‌های داخلی و خارجی نشان می‌دهد که در این تحقیقات، تأثیر همزمان سرمایه فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی بر احساس امنیت کمتر مورد توجه قرار گرفته است. در اغلب پژوهش‌های انجام شده، تأثیر یک نوع سرمایه و عمدتاً سرمایه اجتماعی، بر احساس امنیت پرداخته شده است و ابعاد فرهنگی و اقتصادی و به‌ویژه تأثیر همزمان این سه نوع سرمایه بر احساس امنیت مورد توجه قرار نگرفته است. از این‌رو، پژوهش حاضر بر آن است تا به شکاف موجود پاسخ دهد و به بررسی تأثیر انواع سرمایه بر احساس امنیت زنان بپردازد.

مبانی نظری

به‌طور کلی نظریه‌های تبیین‌کننده امنیت را می‌توان به دو دسته نظریه‌های اجتماعی و نظریه‌های مکانی (محیطی) تقسیم کرد. نظریه‌های اجتماعی به‌طور عموم ریشه در نظریه‌های جامعه‌شناسان دارد. اما، نظریه‌های مکانی،

1. Stefański

برگرفته از حوزه‌های علمی مختلفی همچون جغرافیا، معماری و شهرسازی، حقوق و جامعه‌شناسی شهری است. این نظریه‌ها، تأثیر مؤلفه مکان و ویژگی‌های محیطی را بر امنیت مهم می‌دانند (صالحی و حسینی، ۱۴۰۰: ۲۱۰-۲۰۹).

در ادبیات مربوط به امنیت، تا قبل از سال ۱۹۸۰ و به خصوص قبل از چاپ کتاب باری بوزان^۱ با عنوان «مردم، دولتها و هراس»^۲، امنیت برابر با قدرت نظامی و فقط عینیت‌گرایی مطلق بود. همزمان با انتشار این کتاب، با دخالت دادن مفاهیم و ساختارهای ذهنی در برداشت از امنیت و گسترش حوزه امنیت از دولت‌ها به سایر حوزه‌ها مثل اجتماع، تحول اساسی در مفهوم امنیت بوجود آمد. بوزان امنیت اجتماعات بشری را به پنج دسته: نظامی؛ سیاسی؛ اقتصادی؛ اجتماعی و زیست‌محیطی تقسیم کرد. بوزان امنیت اجتماعی را به قابلیت حفظ الگوهای سنتی زبان، فرهنگ، مذهب، هویت و عرف ملی با شرایط قابل قبولی از تحول معنا کرده است (میرکتولی و همکاران، ۱۴۰۲: ۱۹۷-۱۹۶). صاحب‌نظران مکتب کپنهاگ مانند بوزان و سایرین برای امنیت دو بعد عینی و ذهنی قائل هستند و معتقدند که امنیت برساخته تصور آدمیانی است که در اجتماع زندگی می‌کنند. به نظر بوزان امنیت اجتماعی، آرامش و آسودگی خاطری است که جامعه برای اعضای خود ایجاد می‌کند. او تهدیدها را به سه نوع جسمی (مانند صدمه)، اقتصادی (مانند سرقت یا تصرف اموال)، تهدیدهای معطوف به حقوق، تهدیدهای همراه با موقعیت (مانند نابرابری و سلب آزادی) تقسیم می‌کند (بوزان، ۲۰۰۰: ۵۵).

نظریه پیوند محله‌ای^۳ ریشه در مفهوم سرمایه اجتماعی دارد و بر اهمیت روابط و تعامل‌های روزمره، اعتماد متقابل و احساس تعلق به مکان تأکید می‌کند و به بررسی نقش روابط اجتماعی در درون محله‌ها در شکل‌گیری نظم اجتماعی و احساس امنیت می‌پردازد. طبق این نظریه پیوندهای اجتماعی، تعامل مداوم میان ساکنان و روابط قوی بین ساکنان یک محله، به تقویت

1. Barry Buzan

2. People, States, and Fear

3. Neighborhood Ties Theory

همبستگی اجتماعی و افزایش احساس امنیت در آن محله کمک می‌کند. بنابراین می‌توان گفت این نظریه بر عامل اعتماد بین مردم و به خصوص اعتماد در سطح محله تأکید دارد (نازک‌تبار و ابراهیمی‌کیایی، ۱۴۰۱: ۳۴۰).

فمینیست‌ها معتقدند امنیت همیشه به عنوان یک موضوع مردانه مورد توجه قرار گرفته است. آنچه باعث تمایز نظریه فمینیسم از سایر نظریه‌های امنیت می‌شود، موضوع مطالعه آن‌ها یعنی زنان و نقش و جایگاه زنان در جامعه است. از این‌رو، مفاهیم کلیدی در این دیدگاه، جنس^۱ و جنسیت^۲ و تأثیر آن بر موقعیت اجتماعی افراد است. فمینیست‌ها می‌کوشند نشان دهند که جنسیت یک متغیر اساسی در زندگی اجتماعی است و باید در مطالعات امنیتی لحاظ شود. از نظر آن‌ها جنسیت، برساخته‌ای اجتماعی و فرهنگی است، نه امری ذاتی و احساس امنیت زنان تحت تأثیر عوامل اجتماعی و فرهنگی است، نه فقط جنسیتی. بنابراین درک زنان از ناامنی، به جای تهدیدهای واقعی، بیشتر ناشی از فرهنگ مردسالار و اجتماعی‌شدن بر اساس احساس آسیب‌پذیری است. این نظریه معتقد است که امنیت زنان در جوامعی که تحت سلطه مردان هستند به خطر می‌افتد و مردسالاری در جامعه باعث می‌شود زنان در معرض تبعیض، خشونت خانگی، تجاوز جنسی و سایر شکل‌های خشونت قرار گیرند و احساس ناامنی کنند (گاستولد^۳، ۲۰۱۷).

کلمن^۴ معتقد است سرمایه اجتماعی با مؤلفه‌های خود بر امنیت اجتماعی مؤثر است و تصور وضعیت امن اجتماعی در قالب شبکه‌های متراکم تعاملات اجتماعی به مثابه نوعی سرمایه است. کلمن با اشاره به اهمیت قواعد هنجاری و حضور آن به عنوان عنصر ممنوع‌کننده در داخل شبکه‌های اجتماعی در برابر انحرافات اجتماعی، فراهم کردن این امکان را برای امنیت‌پروری در سطوح شبکه‌ای مورد توجه قرار داده است. وی معتقد است حفظ و تقویت سرمایه

1. Sex
2. Gender
3. Gasztold
4. Coleman

اجتماعی به‌مثابه علت، موجب تأمین امنیت اجتماعی به‌عنوان معلول می‌شود؛ زیرا سرمایه اجتماعی به‌مثابه قواعد راهنمای عمل در متن‌ها و موقعیت‌های مختلف اجتماعی، هرچند خود از مجرای رفتار متقابل افراد در طول زمان شکل گرفته و تکوین می‌یابد اما، در جایگاه نهاد مستقر اجتماعی به‌صورت یک علت به بروز رفتارهایی خاص مطابق با متن‌ها و موقعیت‌های اجتماعی مختلف می‌انجامد. چنانکه افراد در صورت قرار گرفتن در چنین متن‌ها و موقعیت‌هایی به‌ناچار واکنش‌هایی متناسب با آن از خود نشان می‌دهند. بدین ترتیب می‌توان گفت، سرمایه اجتماعی به‌عنوان یک علت، بروز رفتارهای هنجارمند را به‌عنوان معلول ایجاب می‌کند و هنگامی که هنجاری وجود دارد و مؤثر هم هست تشکیل شکلی نیرومند (اگرچه گاهی هم آسیب‌پذیر) از سرمایه اجتماعی را می‌دهد. هنجاری نافذ که مانع جرم و جنایت باشند، این امکان را به وجود می‌آورند که اشخاص در یک شهر در ساعات شب با فراغ خاطر از خانه خارج شوند و افراد سالمند بی‌آنکه بیمی از بابت ایمنی خود داشته باشند از منزل خود بیرون روند. بدین ترتیب، سرمایه اجتماعی به‌تبع جلوگیری از وقوع جرم، جنایت و ناهنجاری موجب زمینه‌سازی مشارکت مثبت و فعال فرد در زندگی اجتماعی می‌شود (فعلی و همکاران، ۱۳۹۷: ۳۸).

گیدنز^۱ در بحث امنیت به مفهوم امنیت وجودی^۲ اشاره می‌کند. امنیت وجودی عبارت از: «ایمن بودن؛ یعنی در اختیار داشتن پاسخ‌هایی در سطح ناخودآگاه و خودآگاهی عملی برای بعضی پرسش‌های وجودی بنیادین که همه آدمیان طی عمر خود به نحوی مطرح کرده‌اند» (سراج‌زاده و همکاران، ۱۳۹۹: ۱۸۷). این نوع امنیت به احساس ثبات، پیوستگی و قابل پیش‌بینی بودن زندگی روزمره برمی‌گردد. یعنی انسان‌ها نیاز دارند حس کنند که دنیا قابل فهم و قابل کنترل است. به اعتقاد او مدرنیته هم‌زمان که فرصت‌هایی مثل پزشکی، فناوری، دولت رفاه و سایر موارد را برای امنیت بیشتر فراهم می‌کند، باعث افزایش ریسک و تضعیف اطمینان نیز می‌شود. در دنیای مدرن جای

1. Giddens
2. Existential Security

ریسک‌های طبیعی (مثل زلزله، آتشفشان و...) را ریسک‌هایی می‌گیرد که بشر تولید می‌کند. مثل تغییرات اقلیمی، جنگ‌های تکنولوژیک، بحران‌های مالی و سلامت. این ریسک‌ها نظام‌مند هستند و در نتیجه امنیت را نه تنها برای فرد، بلکه برای کل ساختارهای اجتماعی تهدید می‌کنند. مدرنیته با افزایش دگرگونی‌های سریع، بازنندیشی و ازبین رفتن سنت‌ها، باعث تضعیف امنیت وجودی افراد می‌شود. افراد در جامعه مدرن به طور دایمی با انتخاب‌های جدید، تغییرات اجتماعی و اطلاعات متضاد مواجه‌اند که باعث اضطراب، نااطمینانی و احساس بی‌ثباتی می‌شود. از دید او در شرایط مدرنیته، بیشترین تعامل‌های ما با افراد غریبه و افرادی است که فعالیت‌هایشان در معرض دید ما قرار ندارند. نهادهای سنتی فراهم‌کننده اعتماد و امنیت مانند: خویشاوندی، محله و دین، تضعیف شده و اضطراب و ناامنی افزایش می‌یابد (گیدنز، ۱۴۰۱). گیدنز، مصونیت را به حداقل رساندن خطرهای امنیت می‌داند. او معتقد است امنیت موقعیتی است که در آن یکسری خطرهای خاص کاهش یابد یا با آن مقابله شود. تجربه امنیت به تعادل اعتماد و مخاطره بستگی دارد.

پی‌یر بوردیو، نظریه مشخص و منسجمی درباره امنیت ارائه نکرده است اما، می‌توان از خلال نظریات او درباره قدرت، میدان، خشونت نمادین^۱ و عادت‌واره به‌طور غیرمستقیم برای تحلیل موضوع امنیت استفاده کرد. امنیت، در نگاه بوردیو، فقط نبود تهدید فیزیکی نیست، بلکه نبود تحقیر، حذف و سلطه پنهان در عرصه‌های نمادین است. بوردیو در کتاب «سلطه مذکر»،^۲ به بررسی چگونگی سلطه مردان بر زنان و نحوه بازتولید این سلطه می‌پردازد. بوردیو معتقد است که این سلطه هم توسط مردان و هم زنان حفظ و تداوم می‌یابد. از نظر او، عوامل اجتماعی طی فرایندی دوگانه، دیدگاه مذکر را در مردان و زنان نهادینه می‌کنند و مردان را سوژه و زنان را ابژه می‌سازند و سپس زنان را به اتخاذ سبک زنانه و مردان را به اتخاذ سبک مردانه سوق می‌دهند که در نتیجه، تفاوت‌های جنسیتی و تبعات آنها را طبیعی می‌سازند.

1. Symbolic Violence
2. Masculine Domination

به عبارت دیگر، نظم جنسیتی برساخته‌ای فرهنگی و دلبخواهانه است. سلطه مذکر به عنوان عادت‌واره‌ای درک می‌شود که به زنان و مردان نقش از پیش تعیین شده‌ای می‌دهد. خشونت نمادین هنگامی رخ می‌دهد که سلطه‌گران، ارزش‌ها و ساختارهای فرهنگی خود را طبیعی جلوه می‌دهند و افراد تحت سلطه نیز آن را می‌پذیرند. در این چارچوب، ناامنی می‌تواند ناشی از احساس خرد شدن فرهنگی، تبعیض اجتماعی و سرکوب جنسیتی باشد، حتی اگر خشونت فیزیکی وجود نداشته باشد (بورديو، ۱۴۰۴). بورديو معتقد است هر حوزه مانند سیاست، آموزش، اقتصاد، یک میدان قدرت است که در آن کنشگران با سرمایه‌های مختلف (اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، نمادین) برای برتری رقابت می‌کنند. امنیت در هر میدان، حاصل توانایی بازیگران در دفاع از سرمایه و موقعیت خود است. نابرابری در دسترسی به سرمایه‌ها باعث ناامنی ساختاری می‌شود، به ویژه برای گروه‌های به حاشیه رانده شده (بورديو، ۲۰۲۲). نظریه او منسجم‌ترین نظریه جامعه‌شناسانه در تبیین مفهوم سرمایه اجتماعی است (باقری و همکاران، ۱۳۹۷: ۳۹). از نظر بورديو سرمایه شامل کالاهای، منابع و ارزش‌های در دسترس افراد است.

در نظام فکری بورديو چهار نوع سرمایه وجود دارد:

(۱) **سرمایه اقتصادی**: سرمایه اقتصادی هر چیزی است که بلاواسطه و به‌طور مستقیم به پول تبدیل می‌شود و به‌صورت حق مالکیت نهادی می‌شود (درینی و همکاران، ۱۳۹۴). دارایی، اموال در اختیار، درآمد، حساب‌های بانکی، انواع حق مالکیت و هرآنچه که قابلیت تبدیل به پول یا دارایی دیگر در بازارهای تجاری و اقتصادی را داشته باشد، مصداق بارز سرمایه اقتصادی است.

(۲) **سرمایه فرهنگی**: به تمایزهای فرهنگی و موقعیت‌هایی که افراد در جامعه از این تمایزها کسب می‌کنند، اشاره دارد. بورديو سه نوع سرمایه فرهنگی را تفکیک کرده است:

الف) سرمایه فرهنگی تجسم یافته^۱: بخشی از سرمایه فرهنگی که برای فرد حالتی درونی شده دارد و بیانگر چیزهایی است که افراد می‌دانند و می‌توانند انجام دهند و در عین حال قابلیت انتقال آنی ندارد. مثل انواع تخصص‌ها و مهارت‌های هنری، فنی، تسلط بر زبان خارجی و سایر موارد مرتبط).

ب) سرمایه فرهنگی عینیت یافته^۲: شامل همه اشیاء و کالاهای فرهنگی مانند: کتاب، مجله، روزنامه‌ها، آرشیوهای هنری، عضویت در کتابخانه، دسترسی به منابع علمی و غیره می‌باشد.

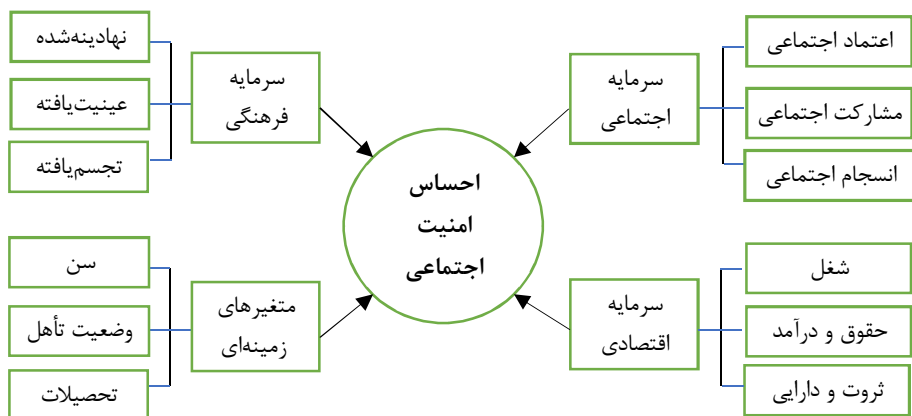
پ) انواع مدارک تحصیلی و دانشگاهی، گواهی‌نامه‌ها و غیره که از طرف نهادهای رسمی و صلاحیت‌دار به افراد اعطا می‌شوند مصداق بارز سرمایه فرهنگی نهادینه شده^۳ است. این سرمایه قابلیت واگذاری و انتقال ندارد و در جامعه یکی از کارکردهای آن ایجاد تمایز است.

۳) سرمایه اجتماعی: سرمایه اجتماعی برای بورديو موقعیت‌ها و روابط در گروه‌ها و شبکه‌های اجتماعی است که دسترسی به فرصت‌ها، اطلاعات منابع مادی و موقعیت اجتماعی را برای افراد افزایش می‌دهد (مختارپور و فرزانه‌فر، ۱۴۰۰: ۶۵). مهمترین ابعاد سرمایه اجتماعی عبارت‌اند از: انسجام اجتماعی، مشارکت رسمی و غیررسمی و اعتماد عمودی (اعتماد به مسئولان) و افقی (اعتماد به مردم).

۴) سرمایه نمادین: نوع تغییرشکل یافته‌ای از انواع دیگر سرمایه است که به عنوان نماد، سمبل و اعتبار و احترام اجتماعی محسوب می‌شود و دارنده آن از جانب مردم مورد احترام و عزت قرار می‌گیرد (زنگنه و همکاران، ۱۳۹۹: ۴۰). سرمایه نمادین با احترام و منزلتی که افراد در ارتباط با سایر سرمایه‌ها کسب می‌کنند، مربوط می‌شود.

1. Embodied Cultural Capital
2. Objectified Cultural Capital
3. Institutionalized Cultural Capital

با توجه به چارچوب نظری و به منظور روشن شدن ارتباط متغیرهای پژوهش، مدل مفهومی پژوهش در شکل زیر ارائه شده است:



شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

روش

پژوهش حاضر، توصیفی از نوع همبستگی، از لحاظ هدف، کاربردی و از لحاظ زمان، مقطعی می‌باشد. واحد تحلیل پژوهش، فرد و سطح تحلیل، سطح خرد می‌باشد. جامعه آماری پژوهش را کلیه زنان ۱۸ سال به بالای استان همدان تشکیل داده‌اند که تعداد ۳۸۴ نفر از آنها به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه محقق‌ساخته و روش نمونه‌گیری پژوهش، روش خوشه‌ای چندمرحله‌ای بود. به این صورت که در ابتدا هریک از شهرستان‌های استان شامل همدان، ملایر، نهاوند، تویسرکان، اسدآباد، کبودرآهنگ، رزن، بهار، فامنین و درگزین به‌عنوان یک خوشه در نظر گرفته شد و از ۱ تا ۱۰ شماره‌گذاری گردید. در مرحله بعد، دو شهر همدان و نهاوند به‌صورت تصادفی انتخاب شدند. نحوه انتخاب نمونه‌ها در دو شهر همدان و نهاوند هم بدین صورت بود که ابتدا هر شهر به چهار منطقه شمال، جنوب، شرق و غرب تقسیم شد. در مرحله بعد، بر اساس مناطق مختلف، خوشه‌بندی صورت گرفت. سپس از میان هر کدام از مناطق انتخاب شده، ۱ محله و از میان هر محله، ۳ خیابان به‌صورت تصادفی انتخاب شد. در انتها، نمونه‌های پژوهش

به صورت تصادفی از بین زنان ۱۸ سال به بالای این خیابان‌ها انتخاب شدند. در ضمن از بین روستاهای شهرستان نهاوند، روستای دهفول به صورت تصادفی انتخاب شده و پرسشنامه‌ها توسط زنان ۱۸ سال به بالا تکمیل شده است. در پژوهش ملاک‌ها و ضوابط اخلاقی شامل رازداری، امانت‌داری، دقت در استناددهی، قدردانی از پاسخگویان، رعایت ارزش‌های اخلاقی در گردآوری داده‌ها و رعایت حریم خصوصی شرکت کنندگان توسط پژوهشگران مدنظر قرار گرفت.

برای تأمین روایی صوری^۱ پرسشنامه، گویه‌ها و سؤال‌های پرسشنامه پس از تدوین در اختیار افراد متخصص قرار گرفت و از نظرات آن‌ها در ساخت گویه‌های پرسشنامه استفاده شد. در ضمن برای سنجش میزان پایایی^۲ گویه‌های پرسشنامه، با استفاده از آزمون مقدماتی^۳ و به صورت تصادفی تعداد ۳۰ نفر از نمونه‌ها برای تکمیل پرسشنامه‌ها انتخاب گردید. سپس بر اساس ضریب آلفای کرونباخ^۴ به بررسی پایایی پرسشنامه پرداخته شد که مقادیر این ضریب برای هریک از متغیرها و ابعاد آنها بالای ۰/۷۰ بود. برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار اسپس‌اس‌اس^۵ نسخه ۲۸ استفاده گردید. همچنین برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آماره‌های توصیفی شامل میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر، چولگی و کشیدگی^۶ و نمودار هیستوگرام استفاده شده است. در ضمن برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش استنباطی با توجه به سطح سنجش متغیرها از آزمون همبستگی پیرسون، آزمون تی با نمونه‌های وابسته، تحلیل واریانس یک طرفه و تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شد.

1. Face validity
2. Reliability
3. Pretest
4. Cronbach's Coefficient Alpha
5. SPSS
6. Skewness & kurtosis

یافته‌ها

الف) یافته‌های توصیفی

برای توصیف بهتر داده‌ها، در این قسمت یافته‌های توصیفی در قالب جدول ۱ ارائه شده‌اند.

جدول ۱. توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان بر حسب متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	فراوانی	درصد	میانگین
وضعیت تأهل	مجرد	۱۵۲	۳۹/۶
	متاهل	۲۳۲	۶۰/۴	
سن	۱۸ تا ۲۷ سال	۷۹	۲۰/۶	۴۱
	۲۸ تا ۳۷ سال	۸۰	۲۰/۸	
	۳۸ تا ۴۷ سال	۱۰۷	۲۷/۹	
	۴۸ تا ۵۷ سال	۶۳	۱۶/۴	
	۵۸ تا ۶۷ سال	۴۱	۱۰/۷	
	۶۸ تا ۷۷ سال	۱۴	۳/۶	
تحصیلات	ابتدایی	۱۳/۸	۵۳	۱۲
	راهنمایی	۱۰/۷	۴۱	
	متوسطه و دیپلم	۴۴/۵	۱۷۱	
	فوق دیپلم	۲/۶	۱۰	
	لیسانس	۲۵/۸	۹۹	
	فوق لیسانس	۲/۶	۱۰	
متغیر	میانگین	انحراف معیار		
احساس امنیت	۲/۷۸ (دامنه ۱ تا ۵)	۰/۶۴		
سرمایه	۳ (دامنه ۱ تا ۵)	۰/۴۰		

سایر اطلاعات در جدول شماره ۲ ارائه شده است:

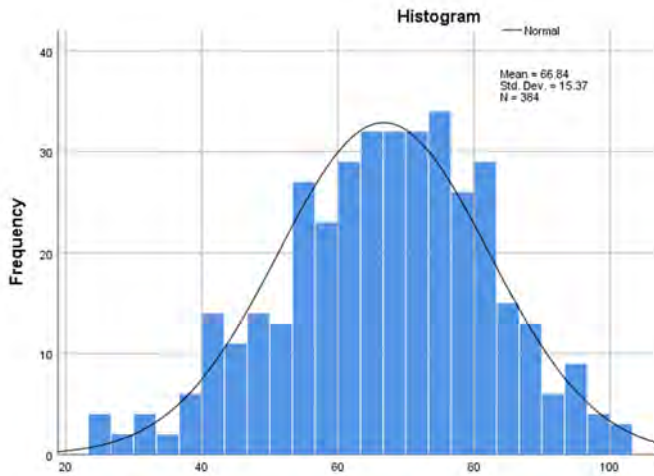
جدول ۲. آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	دامنه مقیاس متغیر	کجی	کشیدگی
احساس امنیت اجتماعی	۲۲/۳۴	۷/۱۹	۸-۴۰	-۰/۰۶۱	-۰/۶۵۸
احساس امنیت فرهنگی	۲۱/۲۵	۵/۴۵۶	۶-۳۰	-۱/۰۷۱	-۰/۵۶۹
احساس امنیت اقتصادی	۲۳/۲۵	۶/۸۷۴	۱۰-۵۰	۰/۰۸۳	-۰/۵۹۶
(احساس امنیت)	(۶۶/۸۴)	(۱۵/۳۷)	(۲۴-۱۲۰)	(-۰/۳۳۲)	(-۰/۰۸۵)
مشارکت	۵۱/۳۹	۸/۷۵۵	۱۵-۷۵	-۰/۳۶۸	۰/۳۰۰

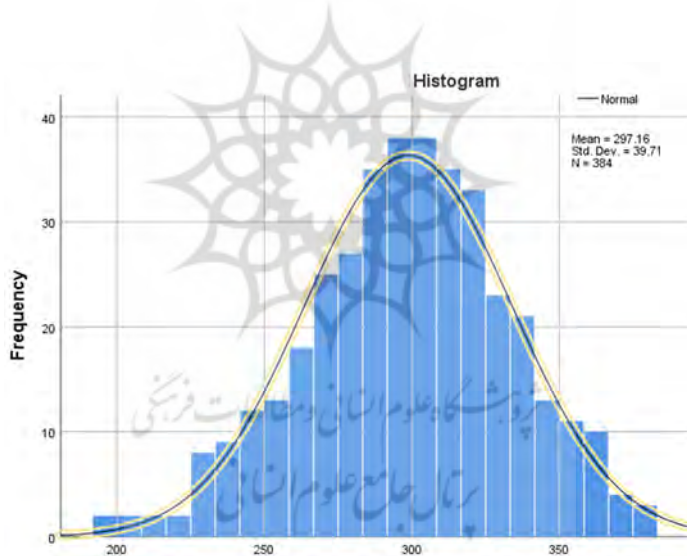
متغیر	میانگین	انحراف معیار	دامنه مقیاس متغیر	کجی	کشیدگی
انسجام	۴۳/۹۹	۱۰/۱۸۵	۱۵-۷۵	-۰/۹۴۲	۰/۸۰۶
اعتماد	۶۶/۱۰	۱۴/۰۰۷	۲۰-۱۰۰	-۱/۱۱۰	۱/۱۷۵
(سرمایه اجتماعی)	(۱۶۱/۴۸)	(۲۷/۲۷)	(۵۰-۲۵۰)	(-۰/۶۲۰)	(۰/۱۳۷)
سرمایه تجسم یافته	۲۶/۹۰	۶/۱۳۵	۱۰-۵۰	-۰/۹۵۹	۰/۵۴۳
سرمایه عینیت یافته	۳۲/۳۱	۷/۳۳۵	۹-۴۵	-۱/۰۰۲	۱/۴۴۰
سرمایه نهادینه شده	۳۵/۷۹	۵/۵۲۴	۱۵-۷۵	-۰/۴۴۹	-۰/۰۰۲
(سرمایه فرهنگی)	(۹۵/۰۱)	(۱۲/۹۶)	(۳۴-۱۷۰)	(-۰/۸۷۶)	(۱/۳۹۷)
(سرمایه اقتصادی)	(۴۰/۶۷)	(۱۲/۳۰۴)	(۱۵-۷۵)	(۰/۴۲۲)	(-۰/۴۹۹)
(سرمایه)	(۲۹۷/۱۶)	(۳۹/۷۱)	(۹۹-۴۹۵)	(-۰/۵۶۴)	(۰/۲۸۵)

میانگین احساس امنیت زنان $15/3 \pm 6/8$ (از دامنه ۲۴ تا ۱۲۰) بود. این در حالی است که میانگین بعد اجتماعی احساس امنیت $22/3 \pm 7/1$ (از دامنه ۸ تا ۴۰)، میانگین بعد فرهنگی $21/2 \pm 5/4$ (از دامنه ۶ تا ۳۰) و میانگین بعد اقتصادی احساس امنیت زنان $23/2 \pm 6/8$ (از دامنه ۱۰ تا ۵۰) بوده است. همچنین میانگین سرمایه پاسخگویان $297/1 \pm 39/7$ (از دامنه ۹۹ تا ۴۹۵)، میانگین سرمایه اجتماعی آنها $161/4 \pm 27/2$ (از دامنه ۵۰ تا ۲۵۰)، میانگین سرمایه فرهنگی آنها $95 \pm 12/9$ (از دامنه ۳۴ تا ۱۷۰) و میانگین سرمایه اقتصادی زنان $40/6 \pm 12/3$ (از دامنه ۱۵ تا ۷۵) بوده است.

همچنین در دو ستون آخر جدول، نتایج کجی و کشیدگی جهت بررسی نرمال بودن داده‌ها ارائه شده است. با $0/95$ اطمینان، اگر چولگی و کشیدگی در بازه $1/96 \pm$ باشند، به معنای آن است که ۹۵ داده‌ها حول میانگین داده‌ها قرار دارند و ۵ درصد نسبت به میانگین پرت هستند و داده‌ها از توزیع نرمال برخوردارند. همان‌گونه که مشاهده می‌شود شاخص‌های کجی و کشیدگی همه متغیرها در بازه $1/96 \pm$ قرار دارند که حاکی از نرمال بودن توزیع متغیرها است. همچنین نمودار هیستوگرام متغیر سرمایه و احساس امنیت پاسخگویان، بیانگر نرمال بودن متغیرهای مورد بررسی است.



نمودار ۱. نمودار هیستوگرام متغیر احساس امنیت پاسخگویان



نمودار ۲. نمودار هیستوگرام متغیر سرمایه پاسخگویان

(ب) یافته‌های استنباطی

جهت بررسی فرضیه‌های پژوهش از تحلیل واریانس یک طرفه، ضریب همبستگی پیرسون و آزمون رگرسیون چندگانه به روش گام به گام^۱

1. Stepwise

استفاده شد و چند مفروضه اصلی آزمون تحلیل رگرسیون چندگانه شامل نرمال بودن^۱، استقلال خطاها و عدم هم‌خطی چندگانه^۲ بررسی شد.

در تحقیقاتی که نمونه‌ها بزرگ است و یا داده‌ها با استفاده از طیف لیکرت جمع‌آوری شده‌اند، به‌جای استفاده از آزمون‌های کولموگروف-اسمیرنوف و شاپیرو-ویلک، بهتر است به بررسی چولگی و کشیدگی داده‌ها پرداخته شود (کلر^۳، ۲۰۱۵؛ و لوین^۴، ۲۰۱۱). به همین دلیل، با توجه به اینکه حجم نمونه تحقیق بزرگ است و داده‌ها با استفاده از طیف لیکرت جمع‌آوری شدند، برای بررسی نرمال بودن داده‌ها از چولگی و کشیدگی استفاده شد که نتایج آن در جدول ۱ ارایه شده و حاکی از نرمال بودن متغیرهای تحقیق است.

به‌منظور آزمون استقلال خطاها در بین متغیرهای پیش‌بین (ابعاد متغیر سرمایه)، شاخص‌دوربین-واتسون^۵ مورد بررسی قرار گرفت. با توجه به ارزش شاخص دوربین-واتسون محاسبه شده (۱/۸۳) می‌توان گفت مفروضه استقلال خطاها و این پیش‌فرض استفاده از تحلیل رگرسیون برقرار است.

عدم وجود هم‌خطی چندگانه^۶ متغیرهای پیش‌بین نیز با استفاده از آماره تلرانس^۷ و عامل تورم واریانس^۸ بررسی شد. نتایج نشان داد که مقادیر ارزش‌های تلرانس به‌دست‌آمده برای متغیرها، بالای ۰/۱۰ و در دامنه ۰/۸۴ تا ۰/۸۹ است که نشان‌دهنده نبود هم‌خطی چندگانه بین متغیرهای پیش‌بین است. همچنین مقدار عامل تورم واریانس به‌دست‌آمده برای متغیرها، کوچکتر از ۱۰ و در دامنه ۱/۱۲ تا ۱/۱۸ است، که بیانگر نبود هم‌خطی چندگانه بین متغیرهای پیش‌بین است. از سویی دیگر در صورتی می‌توان گفت که پیش‌فرض عدم وجود هم‌خطی چندگانه رعایت شده است که همبستگی بین متغیرهای پیش‌بین کمتر از ۰/۹۰ باشد. با توجه به

1. Normality
2. Multicollinearity
3. Keller
4. Levin
5. Durbin-Watson
6. Multicollinearity
7. Tolerance
8. Variance Inflation Factor (VIF)

نتایج همبستگی پیرسون که در جدول ۳ ارائه شده است، حداکثر همبستگی بین متغیرهای پیش‌بین ۰/۵۳۲ است که کمتر از ۰/۹۰ می‌باشد.

جدول ۳. ماتریس ضرایب همبستگی بین ابعاد متغیرهای احساس امنیت و سرمایه زنان (n=۳۸۴)

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱. امنیت اجتماعی	۱					
۲. امنیت فرهنگی	۰/۴۴۸ (۰/۰۰۰)	۱				
۳. امنیت اقتصادی	۰/۵۰۸ (۰/۰۰۰)	۰/۲۹۴ (۰/۰۰۰)	۱			
۴. سرمایه اجتماعی	۰/۴۸۳ (۰/۰۰۰)	۰/۴۷۴ (۰/۰۰۰)	۰/۲۲۹ (۰/۰۰۰)	۱		
۵. سرمایه فرهنگی	۰/۴۳۰ (۰/۰۰۰)	۰/۵۳۲ (۰/۰۰۰)	۰/۲۹۹ (۰/۰۰۰)	۰/۳۴۹ (۰/۰۰۰)	۱	
۶. سرمایه اقتصادی	۰/۴۶۳ (۰/۰۰۰)	۰/۱۷۸ (۰/۰۰۰)	۰/۲۳۴ (۰/۰۰۰)	۰/۲۷۱ (۰/۰۰۰)	۰/۲۶۷ (۰/۰۰۰)	۱

همانطور که در جدول شماره ۳ مشاهده می‌شود، متغیرهای سرمایه اجتماعی، سرمایه فرهنگی و سرمایه اقتصادی با احساس امنیت اجتماعی رابطه مثبت و معنادار دارند. همچنین متغیرهای سرمایه اجتماعی، سرمایه فرهنگی و سرمایه اقتصادی با متغیرهای احساس امنیت فرهنگی و احساس امنیت اقتصادی دارای رابطه مثبت و معناداری هستند ($p < 0.01$). نتایج ضریب همبستگی پیرسون نیز نشان داد بین متغیر سن و احساس امنیت وجود ندارد ($r = 0.053$; $p = 0.302$). سطح معناداری آزمون F ($F = 2.907$; $p = 0.001$) نشان داد بین احساس امنیت زنان بر اساس سطح تحصیلات آنها تفاوت وجود دارد. در ضمن یافته‌های پژوهش نشان می‌دهند میانگین احساس امنیت پاسخگویان مجرد ۲/۹۵ و میانگین پاسخگویان متأهل ۲/۶۷ (از دامنه ۱ تا ۵) بوده است. سطح معناداری و مقادیر t ($t = 4.602$; $Sig = 0.000$) بیانگر آن است که تفاوت احساس امنیت بر حسب وضعیت تأهل پاسخگویان از لحاظ آماری معنادار است. پس از بررسی مفروضه‌های رگرسیون چندگانه و حصول

اطمینان از برقراری مفروضه‌ها، به منظور تعیین سهم متغیرهای پیش‌بین در تبیین واریانس متغیر ملاک از رگرسیون چندگانه استفاده شد. برای این منظور سه متغیر سرمایه اجتماعی، سرمایه فرهنگی و سرمایه اقتصادی وارد معادله رگرسیون شدند. نتایج تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام برای پیش‌بینی احساس امنیت از طریق متغیرهای فوق در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه برای پیش‌بینی احساس امنیت بر اساس سرمایه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی زنان

مدل	متغیر پیش‌بین	ضریب غیراستاندارد (B)	خطای استاندارد	فاصله اطمینان ۹۵ درصد برای B	ضریب استاندارد (β)	ضریب تعیین اصلاح شده	آماره F	سطح معناداری
۱	مقدار ثابت سرمایه فرهنگی (X ₁)	۷/۷۸۷ ۰/۶۲۲	۴/۹۵۷ ۰/۰۵۲	-۰/۷۲۳ ۰/۵۲۰	۰/۵۲۴	۰/۲۷۳	۱۴۴/۵۵۶	۰/۰۰۰
۲	مقدار ثابت سرمایه فرهنگی (X ₁)	-۱۰/۷۲۰ ۰/۴۷۴	۵/۰۷۱ ۰/۰۵۱	-۰/۵۷۳ ۰/۳۷۴	۰/۳۹۹ ۰/۳۵۸	۰/۳۸۴	۱۲۰/۲۶۳	۰/۰۰۰
	سرمایه اجتماعی (X ₂)	۰/۲۰۲	۰/۰۲۴	-۰/۲۴۹ ۰/۱۵۴				
۳	مقدار ثابت سرمایه فرهنگی (X ₁)	-۱۲/۸۰۷ ۰/۴۲۶	۴/۹۴۱ ۰/۰۵۰	-۰/۵۲۵ ۰/۳۲۸	۰/۳۵۹ ۰/۳۱۷	۰/۴۲۰	۹۳/۱۶۹	۰/۰۰۰
	سرمایه اجتماعی (X ₂)	۰/۱۷۸ ۰/۲۵۴	۰/۰۲۴ ۰/۰۵۲	-۰/۲۲۵ ۰/۱۳۲	۰/۲۰۳			
	سرمایه اقتصادی (X ₃)			-۰/۳۵۵ ۰/۱۵۳				

همانطور که در جدول شماره ۴ مشاهده می‌شود، در مدل اول متغیر سرمایه فرهنگی وارد معادله رگرسیون شد و با ۰/۵۲ تأثیر در احساس امنیت کند ($R^2=0/273$). مقدار F و سطح معناداری آن نیز نشان می‌دهد مدل اول معنادار است ($F=144/556$; $P<0/001$). در مدل دوم، علاوه بر سرمایه

فرهنگی، متغیر سرمایه اجتماعی نیز وارد معادله رگرسیون شد که این متغیر با $0/35$ تأثیر در احساس امنیت ($\beta=0/358$)، توانست به‌همراه متغیر سرمایه فرهنگی $0/38$ درصد از واریانس احساس امنیت زنان را پیش‌بینی کند ($R^2=0/384$). مقدار F و سطح معناداری آن نیز نشان می‌دهد مدل دوم نیز معنادار است ($F=120/263$; $P<0/001$). در مدل سوم، علاوه‌بر متغیر سرمایه فرهنگی، دو متغیر سرمایه اجتماعی و اقتصادی نیز وارد معادله رگرسیون شدند که به‌ترتیب سرمایه فرهنگی ($\beta=0/359$)، سرمایه اجتماعی ($\beta=0/317$) و در انتها سرمایه اقتصادی ($\beta=0/203$)، بیشترین تأثیر را بر احساس امنیت زنان داشته‌اند. بنابراین، می‌توان گفت که سهم سرمایه اقتصادی در پیش‌بینی احساس امنیت، کمتر از سرمایه فرهنگی و اجتماعی است. ضرایب بتا نشان می‌دهد با افزایش یک انحراف استاندارد در نمره سرمایه فرهنگی، نمره احساس امنیت $0/35$ انحراف استاندارد افزایش می‌یابد. همچنین با افزایش یک انحراف استاندارد در نمره سرمایه اجتماعی، نمره احساس امنیت، $0/31$ انحراف استاندارد و با افزایش یک انحراف استاندارد در نمره سرمایه اقتصادی، نمره احساس امنیت، $0/20$ انحراف استاندارد افزایش می‌یابد. این متغیرها توانستند $0/42$ درصد از واریانس احساس امنیت زنان را پیش‌بینی کند ($R^2=0/420$). مقدار F و سطح معناداری آن نیز نشان می‌دهد مدل سوم در سطح خطای کوچکتر از $0/01$ معنادار است ($F=93/169$; $P<0/001$). با توجه به اینکه مقدار ضریب تعیین اصلاح شده مدل سوم، بیشتر از دو مدل دیگر است، پس می‌توان نتیجه گرفت که مدل سوم بهترین مدل است.

همانطور که در جدول شماره ۴ مشاهده می‌شود، تأثیر تعدیل‌کننده متغیر سرمایه اجتماعی بر متغیر احساس امنیت زنان بسیار حائز اهمیت است. در مدل اول متغیر سرمایه فرهنگی به‌تنهایی $0/524$ بر احساس امنیت زنان تأثیر داشته است. اما در مدل دوم که متغیر سرمایه اجتماعی به معادله اضافه شده، تأثیر سرمایه فرهنگی بر متغیر احساس امنیت زنان به $0/399$ کاهش یافته است. در مدل سوم که علاوه‌بر سرمایه فرهنگی، متغیرهای سرمایه اجتماعی و اقتصادی وارد معادله شده‌اند، تأثیر متغیر سرمایه فرهنگی بر متغیر احساس

امنیت به ۰/۳۵۹ کاهش یافته است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که این کاهش تأثیر سرمایه فرهنگی، بیانگر تأثیر سرمایه فرهنگی توسط متغیرهای سرمایه اجتماعی و اقتصادی و به‌ویژه سرمایه اجتماعی است که تعدیل شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

زنان نیمی از جامعه را تشکیل می‌دهند و به واسطه تغییرات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی که چند دهه اخیر در کشور صورت گرفته، حضور آنها در محیط‌های عمومی افزایش یافته است. این افزایش حضور باعث به‌وجود آمدن نگرانی‌هایی به‌ویژه در بحث احساس امنیت شده است. احساس امنیت زنان تحت تأثیر عوامل مختلفی است که یکی از این عوامل، میزان برخورداری زنان از سرمایه‌های گوناگون فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی است. بر این اساس، هدف پژوهش حاضر، پیش‌بینی احساس امنیت زنان ۱۸ سال به بالای استان همدان، بر اساس سرمایه فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی آنها بود. نتایج نشان داد احساس امنیت زنان متوسط رو به پایین و میانگین سرمایه آنها در حد متوسط بوده است.

احساس امنیت تحت تأثیر عوامل متعددی قرار دارد که یکی از این عوامل تأثیرگذار، سرمایه اجتماعی است. نتایج همسو با نظریه پاتنام درباره نقش شبکه‌های اجتماعی در ایجاد اعتماد و امنیت، کلمن، نظریه پیوند محله‌ای و نتایج تحقیقات اسپادارو و همکاران (۲۰۲۰)، حسنوند (۱۳۹۷)، ذوالفقاری (۱۳۹۸) و گودرزی و اله‌دادی (۱۳۹۹) نشان داد سرمایه اجتماعی بر احساس امنیت تأثیر دارد. در توجیه این نتیجه باید گفت که با افزایش سرمایه اجتماعی، کنترل غیررسمی افزایش یافته و بسترهای گرایش به جرم از بین می‌رود (مور و ریکلر^۱، ۲۰۱۳؛ بونانو^۲ و همکاران، ۲۰۰۹). هنگامی که سرمایه اجتماعی تضعیف می‌شود، انجمن‌ها و گروه‌های داوطلبانه کم می‌شوند و توجه

1. Reckler
2. Buonanno

به مسائل عمومی، مشارکت و اعتماد در جامعه کاهش می‌یابد. ادامه این وضعیت، باعث می‌شود افرادی که در گذشته بر اساس منافع جمعی می‌اندیشیدند، تنها به فکر موفقیت و نفع فردی خویش و بی‌توجه به دیگران شوند و در نتیجه احساس تنهایی و انزوای اجتماعی افزایش و احساس امنیت کاهش یابد. پاتنام در کتاب بولینگ به تنهایی^۱، نشان داد با کاهش سرمایه اجتماعی در آمریکا (کاهش عضویت در گروه‌های داوطلبانه، کاهش اعتماد عمومی)، احساس انزوا و ناامنی اجتماعی افزایش یافته است. همچنین به نظر اسکات^۲، محله‌هایی که افراد آن دارای اعتماد، انسجام و تعامل اجتماعی بالاتری هستند، در مواجهه با جرم و تحقق امنیت از توانایی بالاتری برخوردارند. زیرا افزایش تعامل و پیوندهای اجتماعی، باعث افزایش اعتماد و سطح کنترل اجتماعی و کاهش گرایش افراد به کج‌رفتاری می‌شود.

نتایج همسو با نظریه بوردیو که سرمایه فرهنگی را به عنوان عامل کلیدی در ایجاد امنیت ذهنی مطرح می‌کند و نتایج پژوهش‌های عباسی اسفنجر و رازقی مله (۱۳۹۷)، حسنوند (۱۳۹۷)، ذوالفقاری (۱۳۹۸)، گنجی جامه‌شورانی و همکاران (۱۳۹۹) و نازک‌تبار و ابراهیمی کیایی (۱۴۰۱) نشان داد سرمایه فرهنگی بر احساس امنیت تأثیر دارد.

در مورد ابعاد سرمایه فرهنگی باید گفت نتایج هماهنگ با نتایج عباسی اسفنجر و رازقی مله (۱۳۹۷)، گنجی جامه‌شورانی و همکاران (۱۳۹۹) و نازک‌تبار و ابراهیمی کیایی (۱۴۰۱) نشان داد هر سه بعد سرمایه فرهنگی، یعنی ابعاد عینیت‌یافته، تجسم‌یافته و نهادینه‌سازی بر احساس امنیت تأثیر دارند. در توجیه این تأثیر می‌توان گفت جامعه‌ای که افراد آن مؤلفه‌های سرمایه فرهنگی بیشتری دارند، احساس امنیت نیز در آن جامعه افزایش می‌یابد. از دیدگاه بوردیو، سرمایه فرهنگی نه تنها ابزار مشروعیت و منزلت اجتماعی است، بلکه نوعی سپر در برابر خشونت نمادین، طرد اجتماعی و ناامنی روانی و اجتماعی به‌شمار می‌رود. وقتی فردی دارای سرمایه فرهنگی بالایی است، بیشتر در

1. Bowling Alone
2. Scot

ساختارهای رسمی و قدرتمند پذیرفته می‌شود، کمتر دچار طرد یا حاشیه‌نشینی شده و کمتر مورد خشونت نمادین قرار می‌گیرد. این فرایند باعث افزایش احساس امنیت در فرد می‌شود.

در رگرسیون چندگانه، تأثیر تعدیل‌کننده سرمایه اجتماعی، که واسطه تأثیر سرمایه فرهنگی بر احساس امنیت بوده، حائز اهمیت است. به اعتقاد بوردیو همه ابعاد جامعه به‌ویژه ابعاد فرهنگی و اجتماعی جامعه در هم تنیده‌اند و اشکال سرمایه می‌توانند از یک عرصه به عرصه دیگر منتقل شوند. در این مورد باید گفت، سرمایه اجتماعی دارای مؤلفه‌هایی چون اعتماد، میل به همکاری و تعاون، همدردی، بخشش و گذشت، حُسن نیت به هم داشتن، امید به آینده و غیره است. وجود این مؤلفه‌ها در جامعه که حلقه‌های اتصال جامعه به یکدیگرند باعث می‌شود، زندگی در همه حوزه‌ها و از جمله فرهنگی کم‌تنش‌تر، امن‌تر، کم‌هزینه‌تر و شادمانه‌تر جریان یابد و آمار انحرافات، از جمله انحرافات فرهنگی کاهش یابد. بنابراین، اگر فردی سرمایه فرهنگی دارد و سرمایه اجتماعی بالایی هم دارد، اثر مثبت سرمایه فرهنگی بر امنیت تقویت می‌شود. فردی با سرمایه فرهنگی بالا، اگر دارای روابط اجتماعی قوی، شبکه‌های محلی، مشارکت مدنی و غیره باشد، احساس امنیت بیشتری خواهد داشت. اما، همین فرد در جامعه‌ای منزوی، بی‌اعتماد و گسسته ممکن است با وجود سرمایه فرهنگی بالا، احساس امنیت کمتری داشته باشد.

برطبق نتایج پژوهش همسو با نظریه بوزان و نتایج گونزالس و همکاران (۲۰۲۱) و لاجوفسکی و همکاران (۲۰۲۴)، سرمایه اقتصادی بر احساس امنیت تأثیر مستقیم دارد. وقتی زنان از نظر سرمایه اقتصادی توانمند می‌شوند، وابستگی‌شان به خانواده، همسر و دیگران کاهش یافته و فاصله آنها با آرزوهایشان کمتر می‌شود. همچنین می‌توانند در محله‌های امن‌تر زندگی کنند و از وسایل حمل‌ونقل مطمئن‌تری استفاده کرده و در مواجهه با خشونت خانگی یا سوءرفتار، گزینه‌های بیشتری برای ترک موقعیت آسیب‌زا داشته باشند، بنابراین احساس امنیت آنها افزایش می‌یابد. نتایج پژوهش نشان داد که در بین ابعاد سرمایه، بعد سرمایه اقتصادی کمترین تأثیر را بر احساس امنیت

زنان داشته است که نشان می‌دهد احساس امنیت، بیشتر متأثر از مسائل فرهنگی و اجتماعی است تا مسایل اقتصادی. به‌طور مثال ممکن است فردی از نظر اقتصادی در شرایط خوبی باشد اما، اگر احساس بی‌عدالتی یا طرد اجتماعی داشته باشد، امنیت اجتماعی‌اش کاهش می‌یابد.

یافته‌ها همسو با نظریه‌های فمینیسم و نتایج حسنوند (۱۳۹۷) و گودرزی و اله‌دادی (۱۳۹۹) نشان داد بین احساس امنیت زنان برحسب سطح تحصیلات آنها تفاوت وجود دارد. یافته‌ها نشان داد با بالاتر رفتن تحصیلات افراد، میانگین احساس امنیت آن‌ها کمتر می‌شود. میانگین افراد دارای تحصیلات ابتدایی (۳/۱۸)، راهنمایی (۲/۸۹)، متوسطه و دیپلم (۲/۷۲)، لیسانس (۲/۶۴) و کارشناسی‌ارشد (۲/۷۱) بوده است. در توجیه این نتیجه باید گفت که یکی از عوامل موثر بر کاهش احساس امنیت افراد تحصیل کرده، نبود فرصت‌های مناسب شغلی، اشتغال غیرمرتبط (بیکاری پنهان) و بیکاری بالای این قشر از جامعه است. در نتیجه بسیاری از افراد تحصیل کرده به مشاغل غیرمرتبط با تخصص خود مشغول به کار می‌شوند. بنابراین، افراد تحصیل کرده به دلیل بیکاری و محرومیت از اشتغال مناسب، نابرابری برای دسترسی به شغل، درآمد مناسب و اشتغال غیرمرتبط (بیکاری پنهان)، احساس امنیت کمتری دارند. نتایج همسو با نتایج ذوالفقاری (۱۳۹۸) و گودرزی و اله‌دادی (۱۳۹۹) نشان داد احساس امنیت پاسخگویان برحسب وضعیت تأهل آنها تفاوت دارد. در ضمن طبق یافته‌های این پژوهش بین وضعیت تأهل پاسخگویان و احساس امنیت آن‌ها تفاوت معناداری وجود دارد و متأهل‌ها (۲/۸۹) دارای احساس امنیت کمتری نسبت به مجردها (۳/۰۶) بوده‌اند.

پیشنهادها

۱) به سازمان‌های مردم‌نهاد در حوزه زنان و خانواده پیشنهاد می‌شود از طریق آموزش، حمایت اجتماعی و مطالبه‌گری، در تقویت احساس امنیت زنان نقش کلیدی داشته باشند. این سازمان‌ها باید با برگزاری کارگاه‌های آموزشی در حوزه‌های حقوقی، مهارت‌های زندگی و مقابله با خشونت،

آگاهی زنان را افزایش دهند. همچنین می‌توانند با ایجاد تفاهم‌نامه‌های مشترک با شهرداری‌ها و مراکز پلیس به تشکیل مراکز مشاوره رایگان و گروه‌های همیار زنانه در محله‌ها بپردازند و با مستندسازی موارد خشونت، آزار، ناامنی و ارائه به نهادهای تصمیم‌گیر به اصلاح قوانین موجود یا تصویب قوانین جدید برای بهبود وضعیت امنیت زنان کمک کنند.

۲) به شهرداری‌ها و شوراهای شهر پیشنهاد می‌شود در تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها به نیازها و مسائل زنان توجه بیشتری کنند. از جمله: ایجاد پارک‌های مخصوص زنان، افزایش تاکسی‌های ویژه زنان، برابری فرصت‌ها در فضای شهری، افزایش احساس امنیت تحرک و تردد زنان و سایر موارد مرتبط.

۳) از آنجایی که امنیت اقتصادی یکی از مهمترین اولویت‌های کشور است، به مسئولان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی پیشنهاد می‌شود که تولید اشتغال و سامان دادن به بازار کسب و کار زنان را در برنامه‌های خود مورد توجه بیشتری قرار دهند. در همین راستا می‌توانند با حمایت از مشاغل خانگی و استارت‌آپ‌های زنانه با افزایش وام‌های کارآفرینی ویژه زنان و بیمه‌های حمایتی برای زنان شاغل در مشاغل غیررسمی، در افزایش احساس امنیت اقتصادی زنان مؤثر باشند.

۴) به مسئولان دولت به‌ویژه سازمان امور اداری و استخدامی و نمایندگان مجلس پیشنهاد می‌شود با اصلاحات ساختاری در استخدام‌ها، شایسته‌سالاری و توزیع برابر فرصت‌ها و امکانات بین دو جنس، به بهبود احساس امنیت اقتصادی زنان در جامعه کمک کنند.

۵) به مسئولان صداوسیما پیشنهاد می‌شود با تولید محتوا و برنامه‌های متنوع و ارائه الگوهای اصیل فرهنگی، به تقویت هنجارهای اجتماعی و کاهش ناهنجاری‌ها، ایجاد روحیه خودباوری و مقابله با تهاجم فرهنگی و نفی مظاهر فرهنگی غرب بپردازد تا شاهد بازسازی و تقویت روزافزون سرمایه اجتماعی و به تبع آن افزایش احساس امنیت در جامعه باشیم.

۶) بدون اعتماد مردم، امنیت کامل محقق نمی‌شود. بدین منظور به مسئولان محترم فرماندهی انتظامی پیشنهاد می‌شود از طریق رفتار حرفه‌ای پلیس، احترام به حقوق شهروندان و پاسخگویی به‌موقع به مشکلات آنها، اعتماد عمومی به پلیس را افزایش دهند. همچنین پیشنهاد می‌شود پلیس با حضور فعال و پیشگیرانه در سطح جامعه، شامل افزایش گشت‌زنی در محله‌ها، استفاده از فناوری‌های نوین در زمینه نظارت، کنترل و پیشگیری از جرایم، اجرای طرح‌هایی مانند «پلیس محله‌محور» و طرح‌های مشابه به پیشگیری از وقوع جرایم و افزایش احساس امنیت زنان در جامعه کمک کنند. همچنین با توجه به اینکه امنیت خصلت شبکه‌ای دارد و تأمین آن نیازمند مشارکت همه اقشار جامعه به‌ویژه زنان دارد، به مسئولان محترم معاونت اجتماعی و فرهنگی فراجا پیشنهاد می‌شود از طریق پایگاه‌های مردمی مانند: بسیج، مساجد، شوراهای و غیره با آگاهی دادن به زنان از طریق کارگاه‌های آموزشی، اطلاع‌رسانی‌های عمومی و برگزاری نشست‌های فصلی پلیس با زنان در محلات در راستای افزایش مشارکت اجتماعی آنها اقدام کنند. زیرا، اگر زنان به اهمیت وجود امنیت و تبعات ناامنی در جامعه پی‌ببرند، مشارکت آنها افزایش می‌یابد.

سپاسگزاری

بر خود لازم می‌دانیم از همه عزیزانی که ما را در نگارش این مقاله یاری نمودند، از جمله مسئولان پژوهش دانشگاه پیام نور همدان، پژوهشگرانی که پژوهش‌های آنها در این مقاله مورد استناد قرار گرفته و همچنین عوامل علمی و اجرایی نشریه که با دیدگاه‌های ارزشمند خود، بر غنای این مقاله افزودند، مراتب قدردانی و سپاسگزاری را داشته باشیم.

باقری، معصومه؛ شجاعی، حسن؛ حسین‌زاده، علی‌حسین. (۱۳۹۷). بررسی تأثیر ابعاد سرمایه اجتماعی (اعتماد اجتماعی، احساس بی‌قدرتی، وفاق اجتماعی، پیوند اجتماعی) بر مشارکت سیاسی زنان استان خوزستان (مطالعه موردی: شهر اهواز)، فصلنامه توسعه اجتماعی (توسعه انسانی سابق)، ۱۲ (۳)، صص ۲۹-۶۲. قابل بازیابی از: doi:10.22055/QJSD.2018.13652

بورديو، پی‌یر. (۱۴۰۴). سلطه مذکر. ترجمه محسن ناصری‌راد. تهران: انتشارت آگه. چاپ پنجم.

حسنوند، مهدی. (۱۳۹۷). رابطه بین سرمایه اجتماعی - فرهنگی و احساس امنیت در بین زنان شهرستان خرم‌آباد. نشریه علمی دانش انتظامی لرستان، ۶ (۲۳)، صص ۲۷-۵۷. قابل بازیابی از: http://lorestan.jrl.police.ir/article_91553.html

درینی، ولی محمد؛ تابان، محمد؛ نامدار جویمی، احسان؛ باهنر، ناصر. (۱۳۹۴). بررسی رابطه سرمایه نمادین با سرمایه فرهنگی (مورد مطالعه: دانشجویان دانشگاه دولتی ایلام). مطالعات فرهنگ - ارتباطات، ۱۶ (۳۱)، صص ۱۷۷-۱۹۷. قابل بازیابی از: doi: 20.1001.1.20088760.1394.16.31.8.7

ذوالفقاری، اکبر. (۱۳۹۸). فراتحلیل جامعه‌شناختی رابطه سرمایه اجتماعی و امنیت اجتماعی. فصلنامه انتظام اجتماعی، ۱۱ (۲)، صص ۱۶۱-۱۹۰. قابل بازیابی از: http://sopra.jrl.police.ir/article_91904.html

زنگنه، نیما؛ رضی، داود و غلیوردی‌نیا، اکبر. (۱۳۹۹). بررسی تأثیر سرمایه نمادین بر سبک زندگی کارگران (مطالعه موردی: کارگران اتوبوسرانی شهرداری تهران). فصلنامه توسعه اجتماعی (توسعه انسانی سابق)، ۱۴ (۴)، صص ۳۱-۶۲. قابل بازیابی از: doi:10.22055/QJSD.2020.27083.1777

سراج‌زاده، سیدحسین؛ محمدی، فرشاد؛ جامه‌شورانی، مریم. (۱۳۹۹). مرور نظام‌مند و فراتحلیل مطالعات انجام شده درباره امنیت اجتماعی در ایران. دوفصلنامه پژوهش‌های جامعه‌شناسی معاصر، ۹ (۱۶)، صص ۱۸۳-۲۰۵. قابل بازیابی از: doi:10.22084/CSR.2020.21727.1807

صالحی، زهرا؛ حسینی، سیده‌ادی. (۱۴۰۰). بررسی عوامل محیطی مؤثر بر احساس امنیت زنان در شهر سبزوار، فصلنامه زن و جامعه، ۱۲ (۴۷)، صص ۲۰۵-۲۲۷. قابل بازیابی از: doi: 10.30495/JZVJ.2021.25416.3298

عباس‌زاده، محمد؛ عزیززاده اقدم، محمدباقر و اسلامی‌بناب، سیدرضا. (۱۳۹۱). بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی و آنومی اجتماعی. مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران، ۱ (۱)، صص ۱۴۵-۱۷۵. قابل بازیابی از: doi: 10.22059/JISR.2012.36551

عباسی اسفنجر، علی‌اصغر؛ رازقی‌مله، هادی. (۱۳۹۷). بررسی تأثیر سرمایه فرهنگی بر احساس امنیت شهروندان شهرستان‌های استان مازندران. فصلنامه انتظام اجتماعی، ۱۰ (۲)، صص ۱۰۹-۱۴۸. قابل بازیابی از: http://sopra.jrl.police.ir/article_94578.html

فعلی، جواد؛ گرجی کرسامی، علی؛ سیاه‌چشم، مهری. (۱۳۹۷). بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر امنیت اجتماعی (مورد مطالعه: شهروندان محلات حاشیه‌نشین شهر ساری). پژوهشنامه نظم و امنیت انتظامی، ۱۱ (۳)، صص ۲۹-۵۶. قابل بازیابی از: http://osra.jrl.police.ir/article_91539.html

قربانی‌پارام، افشین. (۱۴۰۱). نقش سرمایه فرهنگی در احساس امنیت حاشیه‌نشینان (مورد مطالعه: فضاهای معماری شهر کرمان). فصلنامه آینده پژوهی شهری، ۲ (۱)، صص ۶۵-۷۸. قابل بازیابی از: <https://doi.org/10.30495/uf.2022.1956292.1030>

گنجی جامه‌شورانی، نادر؛ اسماعیلی، علیرضا؛ گنجی، قربانعلی؛ نعیمی، محمدرضا. (۱۳۹۹). بررسی رابطه بین سرمایه فرهنگی و احساس امنیت اجتماعی در بین ساکنین شرق استان گلستان. ماهنامه جامعه‌شناسی سیاسی ایران، ۳ (۳)، صص ۱۴۵۶-۱۴۸۷. قابل بازیابی از: doi: 10.30510/PSI.2021.304524.2295

گودرزی، سعید؛ اله دادی، نورالدین. (۱۳۹۹). عوامل مرتبط با احساس امنیت با تأکید بر احساس نابرابری. پژوهش‌نامه نظم و امنیت انتظامی، ۱۳ (۲)، صص ۲۴-۱. قابل بازیابی از: <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.27830977.1399.13.2.1.8>

گیدنز، آنتونی. (۱۴۰۱). پیامدهای مدرنیته. محسن ثلاثی، مترجم. تهران: نشر مرکز. چاپ یازدهم.

مختارپور، مهدی؛ فرزانه‌فر، پروین. (۱۴۰۰). مدلسازی رابطه علت و معلولی سرمایه اجتماعی و کیفیت زندگی (مطالعه موردی: ساکنین منطقه ۲ شهر تهران). فصلنامه صیانت فرهنگی و سرمایه اجتماعی، ۱ (۱)، صص ۸۶-۵۷. قابل بازیابی از: https://ppsc.cfu.ac.ir/article_1680.html

میرکتولی، جعفر؛ جعفرخانی، زهرا؛ خاک‌جسته، سها. (۱۴۰۲). سنجش عوامل فیزیکی - اجتماعی مؤثر بر احساس امنیت زنان در فضاهای شهری (مطالعه موردی: خیابان امام خمینی (ره) شهر گرگان). جغرافیای اجتماعی شهری، ۱۰ (۱)، صص ۲۱۱-۱۹۵. قابل بازیابی از: doi: 10.22103/JUSG.2023.2096

نازک تبار، حسین؛ ابراهیمی کیایی، هادی. (۱۴۰۱). تأثیر مؤلفه‌های سرمایه فرهنگی بر احساس امنیت اجتماعی زنان (مطالعه موردی: زنان ۲۰ تا ۵۰ ساله ساکن شهر ساری). پژوهش‌نامه زنان، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳ (۴۱)، صص ۳۲۵-۳۵۴. قابل بازیابی از: doi:10.30465/WS.2021.35585.3252

Bourdieu, P. (2022). *The logic of practice*, Stanford university press.

Buonanno, P., Montolio, D. & Paolo, V. (2009). Does social capital reduce crime? *The journal of law and economics*, 52 (1), 145 – 170. <https://doi.org/10.1086/595698>

Buzan , B. (2000). "security studies: beyond strategy".

Gasztold, A. (2017). A feminist approach to security studies. *Przegląd Politologiczny*, vol 3, 179–190. doi.org/10.14746/pp.2017.22.3.13

González, A. M. H., Grimaldo-Santamaría, R. O., & García, M. D. P. Q. (2021). Subjective and objective insecurity in Spanish cities. *Sustainability*, 13 (23), 1- 17. <https://doi.org/10.3390/su132313309>

Keller, G. (2015). *Statistics for Management and Economics*, Abbreviated. Cengage Learning.

Lachowski, S., Agnieszka, B., Pecyna, A., & Maksym, P. (2024). The sense of security of Ukrainians and Belarusians studying in Poland, *Annals of agricultural and environmental medicine (AAEM)*, 31(2), 279-286. doi:10.26444/aaem/189598.

Levien, M. (2015). Social capital as obstacle to development brokering land, norms, and trust in rural India, *World development*, 74 (C), 77-92. doi: 2010.1016/j.worlddev.2015.04.012

Levin, R. I. (2011). *Statistics for management*. Pearson Education India.

Moore, M. D. & Reckler, N. L. (2013). Social capital, type of crime and social control, *Criminology and penology*, 62 (6), 143-173. <https://doi.org/10.1177/0011128713510082>

Spadaro, G., Gangl, K., Van Prooijen, J. W., Van Lange, P. A. M., & Mosso, C. O. (2020). Enhancing feelings of security: How institutional trust promotes interpersonal trust. *PLoS ONE*, 15 (9), e0237934. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0237934>

Stefański, M., (2024). Determinants of the sense of security in the local community, reality of politics, 27 (1), 120-135. <https://doi.org/10.15804/rop2024107>